

MIKOŁAJ MADUROWICZ

SFERA SACRUM
W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ
WARSZAWY

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

DIALOG

Mikołaj Madurowicz

Sfera sacrum
w przestrzeni miejskiej
Warszawy

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

Wydawnictwo Akademickie DIALOG

Do druku opiniowali
Dobiesław Jędrzejczyk
Zbigniew Rykiel

Redakcja i korekta
Krystyna Kawerska

Skład i łamanie
Marcin Hołdak

Na okładce wykorzystano zdjęcia dwóch witraży (wg projektu Marty Bożyk) nawy północnej Kościoła Nawiedzenia NMP (Warszawa, ul. Przyrynek 2) – fot. Michał Kucharski.

Autorką grafik zamieszczonych w niniejszej publikacji jest Marta Bożyk.
Zdjęcia (1-22) wykonał autor

Publikacja dofinansowana przez
Komitet Badań Naukowych

Wydanie elektroniczne, Warszawa 2016
Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

ISBN (ePub) 978-83-8002-531-8
ISBN (Mobi) 978-83-8002-535-6

© Copyright by Wydawnictwo Akademickie DIALOG 2002

Wydawnictwo Akademickie DIALOG
00-112 Warszawa, ul. Bagno 3/218
tel./faks 620 87 03
e-mail: redakcja@wydawnictwodialog.pl
<http://www.wydawnictwodialog.pl>

Spis treści

- [Spis fotografii](#)
- Przedmowa
- Wstęp
- 1. Status ontologiczny sfery *sacrum*
 - 1.1. Koncepcje przestrzeni w geografii
 - 1.2. Filozoficzna ewolucja przestrzeni
 - 1.3. Sfery w przestrzeni wartości
 - 1.4. Podział przestrzenny sfery *sacrum*
 - 1.5. Epistemologia sfery sakralnej
 - 1.6. Problematyka przestrzeni miejskiej
- 2. Sfera *sacrum* w Warszawie
 - 2.1. Świadectwa historyczne i literackie
 - 2.2. Dzisiejsze *sacrum* Warszawy
 - 2.3. Rzeczywista ikonografia *sacrum*
 - 2.4. Ewolucja *sacrum* w mieście
 - 2.5. Relacje sfer *sacrum* i *profanum*
- Podsumowanie
- Bibliografia
- O autorze
- Inne publikacje
- Przypisy

Wszystkie rozdziały dostępne w pełnej wersji książki.

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

Pewnego jesiennego popołudnia parę lat temu, czekając na przystanku autobusowym naprzeciwko bramy Uniwersytetu Warszawskiego przy Krakowskim Przedmieściu, byłem świadkiem niezapomnianej sceny. Otóż w pobliżu stali ojciec i syn, chłopiec z tornistrem na plecach nie mógł mieć więcej niż dziesięć-dwanaście lat.

*Mężczyzna trzymał go za rękę, w drugiej zaś miał białą laskę. Dziecko przez cały ten czas opowiadało dorosłemu świat. Nie słyszałem dokładnie, co chłopiec mówił, ale ten świat przedstawiony musiał być naprawdę piękny i niesamowity, bo ojciec uśmiechał się, a z jego niewidzących oczu ciekły łzy.
Zresztą nie tylko z jego oczu.*

*

Czytelnik pomyśli może, że nic w tym nadzwyczajnego, ale nigdy nie powstałaby

*ta książka, gdyby zabrakło w moim otoczeniu pewnych osób.
Przed wszystkim dziękuję Rodzicom, którym dedykuję tę książkę.*

Natomiast bez inspiracji i sugestii profesora Dobiesława Jędrzejczyka,

który sprawował niekępującą pieczę nad moimi zmaganiem z miejską przestrzenią wartości, potencjalny Czytelnik nie znalazłby dzisiaj zapisu tychże zmagania wśród vursavianów.

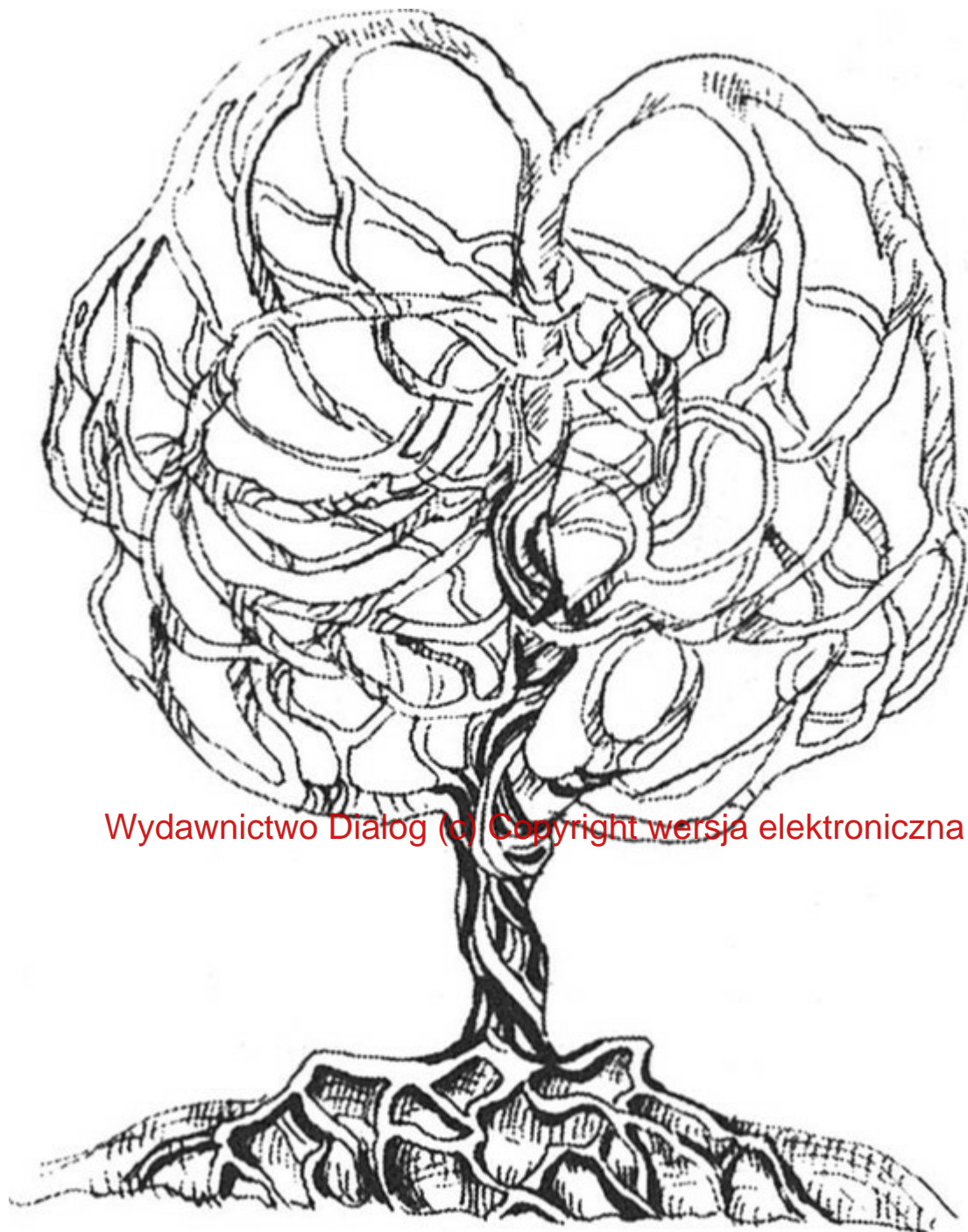
Dziękuję wszystkim Rozmówcom, że znaleźli czas i chęć, aby podzielić się ze mną

swoimi przemyśleniami dotyczącymi warszawskiego sacrum.

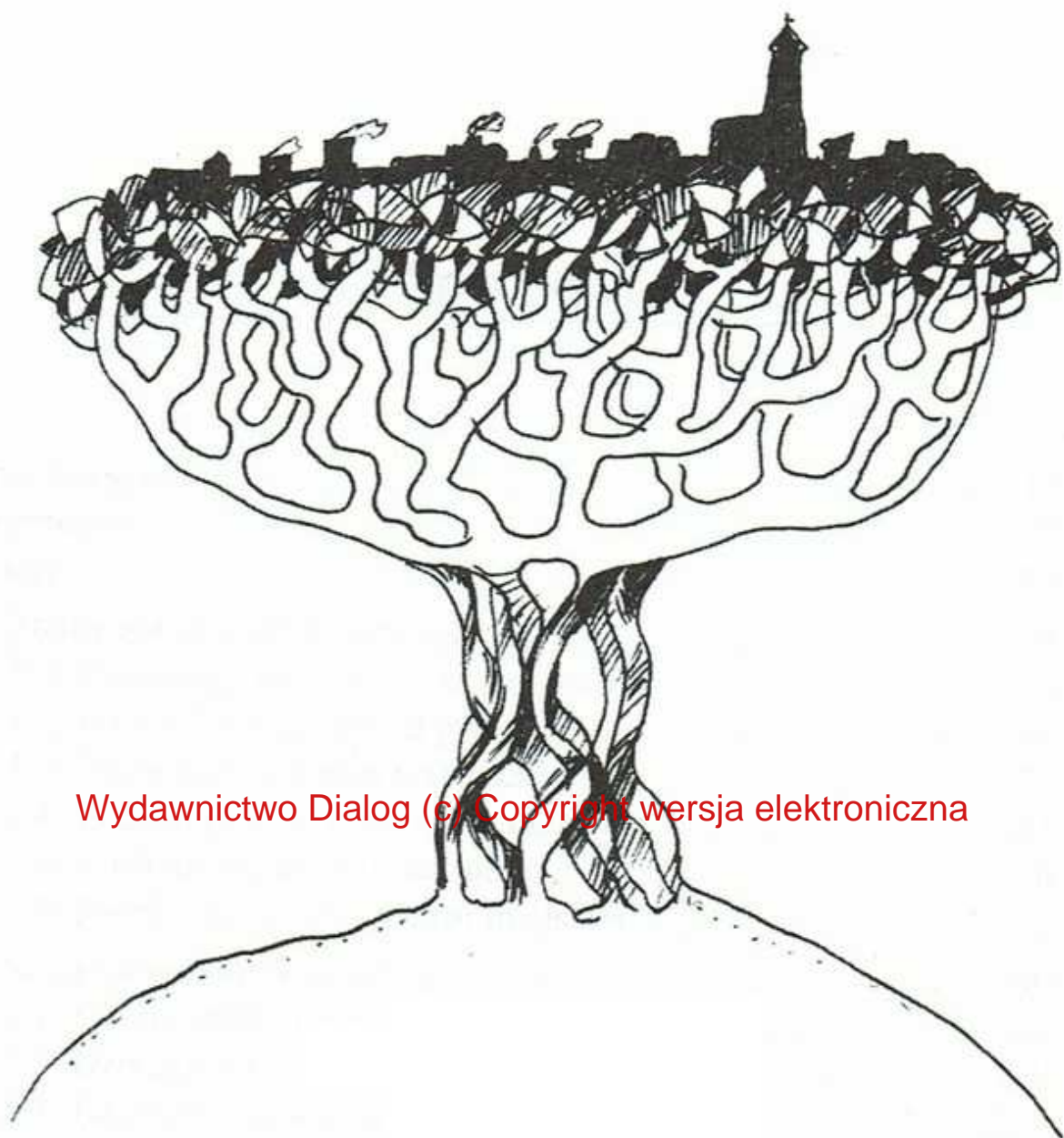
Dziękuję i tym, którzy nigdy nie wierzyli w powstanie i sens tej książki.

Ich postawa była dla mnie nadzwyczaj motywująca, a ich krytyka – wielce pomocna.

Mikołaj Madurowicz

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

*Nie istnieje pełne
przedstawienie rzeczywistości.*

Tylko wybór.

Pär Lagerkvist

*Góry zamkowej nie było wcale widać, otoczyły ją mgły i mrok,
nawet najślabsze światelko nie zdradzało
obecności wielkiego zamku.*

Franz Kafka

*Oddany ulic twoich niepokojom,
Wiem, że w twych murach żyć i umrzeć muszę,
Bo ponad wszystko ukochałem twoją
Kamienną, szarą, zakurzoną duszę.*
Włodzimierz Słobodnik

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

Spis fotografii (wykonanych przez autora)

1. Kościół Zbawiciela przy Placu Zbawiciela
2. Kościół Narodzenia NMP w Al. Solidarności
3. Centrum Finansowe „Puławska”
4. Tablica upamiętniająca miejsce uświęcone krwią Polaków – Aleje Jerozolimskie
5. Kościół Świętego Krzyża przy Krakowskim Przedmieściu
6. Pomnik Adama Mickiewicza na Krakowskim Przedmieściu
7. Łazienki Królewskie
8. Pomnik Prymasa Tysiąclecia, w tle Kościół Sióstr Wizytek
9. Pomnik Bolesława Prusa przy Krakowskim Przedmieściu
10. Dawne skrzyżowanie ulic Wielkiej i Chmielnej, obecnie Plac Defilad
11. Pomnik Poległych i Pomordowanych na Wschodzie przy ulicy Muranowskiej 12. Cmentarz Powązkowski
13. Pomnik Fryderyka Chopina w Łazienkach Królewskich 14. Krakowskie Przedmieście, po lewej stronie kościół Świętego Krzyża
15. Ogród Botaniczny, resztki filaru Świątyni Opatrzności Bożej
16. Kościół św. Anny przy Krakowskim Przedmieściu
17. Panorama miasta od strony Skarpy Warszawskiej
18. Kościół Świętego Krzyża
19. Kościół św. Anny
20. Kościół św. Anny
21. Ogród Botaniczny
22. Łazienki Królewskie, Teatr na Wyspie

Wydawnictwo Akademickie DIALOG

specjalizuje się w publikacji książek dotyczących języków, zwyczajów, wierzeń, kultur, religii, dziejów i współczesności świata Orientu.

Naszymi autorami są znani orientaliści polscy i zagraniczni, wybitni znawcy tematyki Wschodu.

Wydajemy także przekłady bogatej i niezwyklej literatury pięknej krajów Orientu.

Redakcja: 00-112 Warszawa, ul. Bagno 3/219

tel. (0 22) 620 32 11, (0 22) 654 01 49

e-mail: redakcja@wydawnictwodialog.pl

Biuro handlowe: 00-112 Warszawa, ul. Bagno 3/218

tel./faks (0 22) 620 87 03

e-mail: biurohandlowe@wydawnictwodialog.pl

www.wydawnictwodialog.pl

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna